

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«МІЛІТАРНИЙ ТУРИЗМ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Крупа Оксана Миколаївна, кандидатка економічних наук, доцентка, завідувачка кафедри туризму.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,
м. Дубляни, Львівський район, Львівська
область, кім. 312.

e-mail: krupaom@lnup.edu.ua

Телефон: +38-097-13-22-594.

Викладачка з 21-річним досвідом, автор та співавтор понад 40 наукових статей, 4 наукових монографій, 55 тез конференцій, 50 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Основи наукових досліджень, Інноваційні технології у туризмі, Аналіз діяльності туристичних підприємств, Статистика у туристичній діяльності.

Наукові інтереси: економічна оцінка умов та ефективності функціонування туристичних підприємств, обґрунтування напрямів їх інноваційного розвитку, розробка механізму подолання кризових явищ у сфері туризму та рекреації, спричинених світовою пандемією Covid-19 та російсько-українською війною.

Анотація освітнього компонента. Мілітарний туризм передбачає дослідження особливостей організації туристичних подорожей, що включають відвідування історичних місць і музеїв, пов'язаних із воєнною тематикою. Мілітарний туризм розглядається як важливий напрям сучасної туристичної індустрії. У межах компонента вивчаються можливості використання воєнно-історичних об'єктів України, аналізується світовий досвід цього виду туризму. Значна увага приділяється розвитку навичок створення авторських військово-історичних туристичних продуктів. Висвітлюються питання вивчення історико-культурних ресурсів, теоретичних основ мілітарного туризму, організації і проведення військово-історичних турів, охорона і використання історитко-культурної спадщини, культурні фортифікаційні атракції та їх роль у формуванні туристичного зацікавлення. Okремо розглядаються умови розвитку мілітарного туризму в Україні та порівнюються з практиками зарубіжних країн, що демонструє важливість і популярність воєнних об'єктів та заходів у контексті розвитку міжнародного й внутрішнього туризму.

Освітній компонент “Мілітарний туризм” є вибіркоким і належить до циклу професійної підготовки за освітньою програмою “Туризм і рекреація” спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів необхідних знань та вмінь щодо організації туристичних подорожей з відвідувань місць пов'язаних з військово-історичними подіями, узагальнення раніше отриманих знань у сфері туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про мілітарний туризм як соціокультурний напрямок.

Завдання освітнього компонента – здобувачі вищої освіти повинні засвоїти основні поняття та визначення компонента; вміти всебічно аналізувати основні наукові праці щодо дослідження мілітарного туризму; зрозуміти місце мілітарного туризму в системі глобального туризму; вміти представити та презентувати військово-історичні об'єкти як туристичні атракції, а також характеризувати основні напрямки географії мілітарних подорожей та їхні сучасні організаційні можливості.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Освітній контент

№	Теми	Результати навчання
1	Поняття і сутність мілітарного туризму та військово-подієвого туризму	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ загальні відомості, основні поняття, завдання та цілі мілітарного туризму та військово-подієвого туризму; ▪ оволодіти термінологією, основними методами, що використовується при дослідженнях історико-культурних туристичних ресурсів; ▪ географічні центри, де зосереджені військово-подієві туристичні об'єкти; ▪ чинники просування, удосконалення та розвитку мілітарного туризму. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ орієнтуватися в потребах і тенденціях ринку мілітарного туризму; ▪ критично осмислювати і аналізувати культурні події в Україні та Європі; ▪ проводити дослідження історико-культурних туристичних ресурсів; ▪ характеризувати основні напрями географії військово-історичних подорожей та їхні сучасні організаційні можливості; ▪ вправно використовувати отримані теоретичні знання у сфері мілітарного туризму для створення
2	Поняття військово-історичної реконструкції	
3	Військово-історична реконструкція доби Середньовіччя	
4	Військово-історична реконструкція доби Козацтва	
5	Військово-історична реконструкція доби Перших визвольних змагань	
6	Військово-історична реконструкція доби Других визвольних змагань	
7	Військово-історичні фестивалі України та Європи	
8	Особливості замкового туризму	

9	Оборонні споруди України	<p>нових туристичних продуктів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ збирати та обробляти військово-історичну інформацію; ▪ систематизувати та узагальнювати одержувану інформацію про потреби та тенденції розвитку мілітарного туризму, самостійно аналізувати події та робити висновки.
10	Військово-історичні музеї України та Європи	
11	Військові об'єкти ХХ, ХХІ ст. як туристичні центри	
12	Організація військово-історичних турів	

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

Програмні результати навчання:

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

Перелік соціальних, універсальних, “м'яких” навичок (soft skills)

1. допитливість – відбувається під час засвоєння теоретичного матеріалу та здійснення самостійної роботи з метою розширення знань з освітнього компонента;

2. наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;

3. відповідальність – почуття обов'язку перед одногрупниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;

4. креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі освітнього компонента та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;

5. системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Поняття і сутність мілітарного туризму та військово-подієвого туризму (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 2. Поняття військово-історичної реконструкції (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 3. Військово-історична реконструкція доби Середньовіччя (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 4. Військово-історична реконструкція доби Козацтва (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 5. Військово-історична реконструкція доби Перших визвольних змагань (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 6. Військово-історична реконструкція доби Других визвольних змагань (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 7. Військово-історичні фестивалі України та Європи (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 8. Особливості замкового туризму (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 9. Оборонні споруди України (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 10. Військово-історичні музеї України та Європи (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 11. Військові об'єкти ХХ, ХХІ ст. як туристичні центри (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 12. Організація військово-історичних турів (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Мілітарний туризм” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів Львівського національного університету природокористування.**

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

Методи контролю та оцінювання.

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести, письмовий екзамен).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та залік.

Академічна політика освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із деканом і лектором. Усі види робіт з освітнього компонента необхідно виконати і захистити у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування.**

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання проміжних модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять.**

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час здачі самостійних робіт і проміжного контролю, копіювання вирішених завдань іншими особами. Мобільні пристрої під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі **Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування.**

Пріоритетними у діяльності ЛНУП є заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків, які встановлює **Антикорупційна програма Львівського національного університету природокористування.**

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism.**

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час навчання активно проводиться дистанційне навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема: Платформа Moodle, Платформа Google Classroom, Zoom, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування.**

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Каднічанський Д. А., Каднічанська М. Мілітарний туризм: проблематика термінології та класифікації: матеріали XIV Наукової міжнародної конференції “Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід” (Львів, 9 жовтня 2020 р.). Львів, 2020. С. 132–135.
2. Каднічанський Д.А., Завадовський Т.Б. Замковий туризм. Курс лекцій. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 126 с.

3. Крупа О.М., Боруцька Ю.З., Іванюк П.В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. Наукові перспективи. Серія: Економіка. Вип. 8 (50). 2024. С. 450-459.
4. Мацюк О. Я. Замки і фортеці Західної України. Мандрівки історичні. Львів : Центр Європи, 1997. 160 с.
5. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму: підручник. Київ: Знання, 2013. 334 с.

Допоміжний

1. Аніпко Н. П. Середньовічні замки і фортеці. Рекреаційно-туристське використання. Краєзнавство, географія, туризм. 2011. № 20. С. 15-18.
2. Барвінок Р.В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 2. С. 206-216.
3. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, 2001. 395 с.
4. Білецька, І. М. Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури : зб.наук. праць. Київ : НАУ, 2011. Вип.31. С. 104-112.
5. Винниченко І. І., Рудніченко Ю.А. Воєнний туризм в Україні: умови та перспективи розвитку. Географія та туризм. 2016. Вип. 35. С. 71-79.
6. Військовий туризм в Україні: детальний посібник для іноземців. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/4486/military-tourism-in-ukraine-a-detailed-guide-for-foreigners?srsId=AfmBOoqCis8yiS6AQz4uzUX8h0tYgfiZZ2yw48NJCKVQY4PdIH0VREKo#ci-mozливо-podorozuvati-ukrayinoyu-v-umovax-viini>
7. Військово-історичні музеї України. URL:<https://uk.wikipedia.org>
8. Гамкало М., Каднічанський Д. Аспекти розвитку воєнного туризму в Україні в контексті російсько-української війни XXI століття. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVI Міжнародної наукової конференції. Львів, 2022. С. 73-78.
9. Голиборода І. Перспективи розвитку військово-історичного туризму на Львівщині. Вісник Львівського Університету. Серія міжнародні відносини. 2012. В. 29, Ч. 2. Львів : Вид. центр ЛНУ, 2012. С. 45–50.
10. Жердьов А., Притков В. Фортифікаційні споруди у системі об'єктів туристсько-рекреаційної діяльності. Географія та туризм. 2012. Вип. 19. С.143-149.
11. Каднічанський Д.А. Військово-історична реконструкція і туризм: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні: теорія і практика» (Київ, 25–26 квітня 2013 р.). К., 2013. С. 86–88.

12. Крупа О. М., Боруцька Ю. З. Мілітарний туризм як сучасний напрям розвитку туризму в Україні. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVI Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 7 жовтня 2022 р.). Львів, 2022. С. 145-149.
13. Крупа О.М., Боруцька Ю.З. Віртуальні екскурсії як інноваційний вид туризму в умовах воєнного стану. Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27-28 квітня 2023 р.). Львів, 2023. С. 112-116.
14. Крупа О.М., Боруцька Ю.З. Стратегічні підходи щодо розвитку мілітарного туризму в Україні у післявоєнний період. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVII Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 6-7 жовтня 2023 р.). Львів, 2023. С. 190-194.
15. Кушнар'єв В., Поліщук О. Мілітарі-туризм як інноваційний напрямок екстремального та пізнавально-розважального туризму. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв Серія: Туризм. Випуск 1 (2018). Київ, 2018. С. 107–118.
16. Лесик О. В. Замки та монастирі України. Львів : Світ, 1993. 173с.
17. Логвин Г.Н. По Україні. Стародавні мистецькі пам'ятки. К.: Мистецтво, 1968. 462 с.
18. Любіцева О. О. Методика розробки турів: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
19. Мілітарі тури в Україні URL:<https://wondersholidays.com/uk/holiday/militarity-ua/>
20. Пламенецька О., Вечерський В. Фортеці й замки в Україні. Пам'ятки України. 1996. № 2. С 13-25.
21. Про затвердження плану заходів з організації виставок знищеної військової техніки і озброєння збройних формувань російської федерації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 р. № 739-р URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2022-%D1%80#Text>
22. Про охорону культурної спадщини: Закон України, 25 липня 2000 року. Відомості Верховної Ради. К., 2000. № 39. С. 333.
23. Про туризм: Закон України, 15 вересня 1995 року. Відомості Верховної Ради. К., 1995. № 31. С. 241.
24. Сміль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин. 2010. URL: http://iourlib.nei/books_ukr/smal.htm
25. Смирнов І., Бурніс В. Військовий туризм та його ресурсна база (на прикладі США): матеріали XXXV Всеукр.наук.-практ. інтернет-конф. «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми і перспективи розвитку»: Зб.наук.праць. Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 35. – С. 137-142.
26. Уліганець С., Мельник Л., Шинкаренко У. (2023). Розвиток військового туризму як одного з напрямів туризму у поствоєнний період в Україні (на прикладі Київської області). Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки, 54(2(54)), 63–71. <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.54.63-71>

27. Krupa, O., Krupa, V., Dydiv, I., Horpynchenko, O., Kovalenko, S. (2022). Economic Consequences of the Impact of War on Labor Resources and Tourism in Terms of Ensuring Economic Security. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 22. No.7, July 2022. pp. 117-122. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.7.15>

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.

- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;

- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;

- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;

- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України.

www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище ЛНУП.